

НА СЛІДІ 1961

На Сліді 1961

КАЛЕНДАРЕЦЬ ТА МАТЕРІЯЛИ ДЛЯ ПЛАСТОВОЇ МОЛОДІ.

Видано завдяки фінансовій допомозі українських підприємців, Коша Пластунок та Осередків Праці Пласт-Прияту в Мельборні та Джілонгу.

Подані матеріяли являються у більшості передруками із попередніх пластових видань. Завваги до програми є уложені згідно із програми року полудневої гемісфери.

Уложив І. А. Гриневич
(Ватага Бурлак)

Пластова Станиця Мельборн,
Австралія.

Друковано в Укр. друкарні
Б. Ігнатова в Мельборні.
225 Sydney Rd., Coburg, Vic.

Леонід Харуцький

ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА

Ще не вмерла Україна, ні слава,
ні воля,
Ще нам, браття молодії, усміхнеться
доля!
Згинуть наші вороженьки, як роса
на сонці,
Запануем і ми, браття, у своїй сто-
ронці.

Душу, тіло ми положим за нашу
свободу

І покажем, що ми, браття,
козацького роду.

слова: Чубинський
музика: Вербицький -

СІЧЕНЬ

1	19	Н	Нед. перед Різд. Отців
2	20	П	Ігнатія свмч.
3	21	В	Юліяни мч
4	22	С	Анастасії мч., Ананія
5	23	Ч	10 муч. у Криті
6	24	П	Навеч. Різдва Христ.
7	25	С	РІЗДВО ХРИСТОВЕ
8	26	Н	Собор Пресв. Богор.
9	27	П	Стефана Первомуч.
10	28	В	2000 муч. в Нікомидії
11	29	С	Дітей убитих в Вифл.
12	30	Ч	Анисії мч.
13	31	П	Меланії пр.
14	1	С	Н. Рік, Обр. Г., Василя
15	2	Н	Нед. пер. Богоявлен.
16	3	П	Малахії прор.
17	4	В	Собор 70 Апост.
18	5	С	Навеч. Богоявл. Госп.
19	6	Ч	БОГОЯВЛЕННЯ ГОС.
20	7	П	Собор Ів. Хрест.
21	8	С	Юрія й Еміліяни пр.
22	9	Н	Нед. по Богоявленню
23	10	П	Григорія Сп. Нис.

24	11	В	Теодосія пр.
25	12	С	Татіяни мч.
26	13	Ч	Срмила, Стратоніка
27	14	П	Отців уб. в Синаї
28	15	С	Павла і Івана пр.
29	16	Н	Нед. Митаря і Фарис.
30	17	П	Антонія Вел. пр.
31	18	В	Атанасія і Кирила св.

22.1.1918 — ІV-м Універсалом Центральної Ради проголошено самостійність України.

22.1.1919 — Проголошення соборності України.

29.1.1918 — Бій під Крутами.

Навечер'я Різдва Христового. Пластуни в усьому світі роблять Свят Вечірню зустріч для підкреслення духового зв'язку поміж собою і Рідним Краєм.

ЛЮТИЙ

1	19	С	Макарія пр.
2	20	Ч	Евтимія Вел. пр.
3	21	П	Максима іс. (Загальн.)
4	22	С	Тимотея ап.

5	23	Н	Нед. Блудного Сина
6	24	П	Ксенії пр.
7	25	В	Григорія Богос.
8	26	С	Ксенофонта і ін. пр.
9	27	Ч	Пер. мощ. св. Ів. Зол.
10	28	П	Єфрема пр.
11	29	С	Заупокійна субота

12	30	Н	М'ясоп. Трьох Святит.
13	31	П	Кира і Івана безсреб.
14	1	В	Трифона мч.
15	2	С	Стрітєння Господне
16	3	Ч	Симеона і Анни пр.
17	4	П	Ісидора мч.
18	5	С	Агафії мч.

19	6	Н	Неділя Сиропусна
20	7	П	Партенія, поч. Посту
21	8	В	Теодора Страт. вмч.
22	9	С	Никифора мч.

23	10	Ч	Харлампія мч.
24	11	П	Власія свмч.
25	12	С	Мелетія Антіох.
<hr/>			
26	13	Н	1-ша нед. Посту
27	14	П	Кирила уч. слав. пр.
28	15	В	Онисима ап.

9.2.1918 — Підписання Берестейського миру.

12.2.1923 — Смерть Ольги Басараб.

Повернувшись з таборів слід виготовити звіти та перевірити інвентар.

БЕРЕЗЕНЬ

1	16	С	Памфіла мч.
2	17	Ч	Теодора Тир. вмч.
3	18	П	Льва папи Римського
4	19	С	Архипа апост.
5	20	Н	2-га нед. Посту. Льва
6	21	П	Тимофея пр.
7	22	В	Найд. мощ. мч. в Євг.
8	23	С	Полікарпа смч.
9	24	Ч	Найд. гол. Ів. Хрест.
10	25	П	Тарасія Конст.
11	26	С	Порфірія св.
12	27	Н	Нед. Хрестопоклонна
13	28	П	Василія ісп.
14	1	В	Євдокії пр.
15	2	С	Теодота смч.
16	3	Ч	Євтропія пр.
17	4	П	Гарасима пр.
18	5	С	Конона мч.
19	6	Н	4-та нед. Посту
20	7	П	Василія і інш. мч.
21	8	В	Теофілакта ісп.
22	9	С	40 муч. Сев. Поклони
23	10	Ч	Кондрата мч. і інш.

24|11|П| Софронія патр.
25|12|С| Акафистова субота

26|13|Н| 5-та нед. Посту
27|14|П| Венедикта пр.
28|15|В| Агапія мч.
29|16|С| Савина мч. Папи
30|17|Ч| Алексія пр.
31|18|П| Кирило св. Єрус.

5.3.1950 Смерть ген. Т. Чупринки.

9.3.1814 — Народився Тарас Шевченко.

14.3.1939 — Проголошення самостійності Карпатської України.

Підготувитись до пластових проб на св. Юрія.

Використати вільні дні для триденних прогульок.

КВІТЕНЬ

1	19	С	Лазарева субота, Дарії
2	20	Н	Квітна Неділя
3	21	П	Якова ісп.
4	22	В	Василія свщм.
5	23	С	Нікона прпмч.
6	24	Ч	Вел. Четвер. Страсти
7	25	П	Вел. П'ятн. Благовіщ.
8	26	С	Велика Субота
9	27	Н	ВОСКРЕС. ХРИСТ.
10	28	П	СВІТЛ. ПОНЕДІЛОК
11	29	В	Світлий Вівторок
12	30	С	Івана Ліст. пр.
13	31	Ч	Іпатія пр.
14	1	П	Марії Єг. Загальниця
15	2	С	Тита пр.
16	3	Н	Нед. Томина. Микити
17	4	П	Йосипа. і Георгія пр.
18	5	В	Теодула мч.
19	6	С	Євтихія св. і інш.
20	7	Ч	Георгія пр.
21	8	П	Іродіона ап.
22	9	С	Євпсихія мч.

23	10	Н	Неділя Мироносиць
24	11	П	Антипи смч.
25	12	В	Василія ісп.
26	13	С	Артемона ісп.
27	14	Ч	Мартина і Антонія іс.
28	15	П	Аристарха ап.
29	16	С	Агапії мч.
<hr/>			
30	17	Н	Нед. Розслабленого

29.4.1918 — Вивішення українських прапорів на Чорноморській флоті.

Пластовий заробіток на пластові цілі.

ТРАВЕНЬ

1	18	П	Івана Декап. пр.
2	19	В	Івана Старопеч. пр.
3	20	С	Перепол. П'ятидесят.
4	21	Ч	Януарія свмч.
5	22	П	Теодора Сик.
6	23	С	Юрія вмч. Переможця
7	24	Н	Нед. Самарянки
8	25	П	Марка ап.
9	26	В	Василія свмч.
10	27	С	Симеона свмч.
11	28	Ч	Ясона ап і інш.
12	29	П	9 муч. в Кізиці
13	30	С	Якова ап.,
14	1	Н	Неділя Сліпорожд.
15	2	П	Атаназія Вел. св.
16	3	В	Теодосія Печерск. пр.
17	4	С	Пелагії прмч.
18	5	Ч	ВОЗНЕСЕННЯ ХР.
19	6	П	Йова многострад.
20	7	С	Явлення Чест. Хреста
21	8	Н	Нед. Отців. Івана Бог.
22	9	П	Пер. моц. св. Миколая
23	10	В	Симеона Зилота ап.

24	11	С	Кирила і Методія уч.
25	12	Ч	Епіфанія і Герм. св.
26	13	П	Глікерії мч.
27	14	С	Заупокійна субота
28	15	Н	Зісл. св. Духа, П'ятид.
29	16	П	Понед. св. Духа
30	17	В	Андроніка ап.
31	18	С	Теодора мч.

23.5.1938 — Большевики вбили Голову Проводу ОУН, полк. Є. Коновальця в Роттердамі.

25.5.1926 — Вбито підступно у Парижі Гол. Отамана Військ УНР С. Петлюру.

В травні є свято Патрона Пласту св. Юрія, складання пластових проб.

Друга неділя — Свято Мареті.

ЧЕРВЕНЬ

1	19	Ч	Патрикія свмч.
2	20	П	Талалея. Загальниця
3	21	С	Константина і Олени
4	22	Н	Неділя Всіх Святих
5	23	П	Михаїла (поч. Петрів.
6	24	В	Симеона ісп.
7	25	С	3-те знайд. гол. І. Хр.
8	26	Ч	Пресвят. Евхарист.
9	27	П	Терапонта свмч.
10	28	С	Микити ісп.
11	29	Н	2-га по П'ятидесяти.
12	30	П	Ісаакія прор.
13	31	В	Єремія ап.
14	1	С	Юстина мч.
15	2	Ч	Никифора св.
16	3	П	Іс. Хр. Чоловіколюбця
17	4	С	Состр. Пр. Богород.
18	5	Н	3-тя по П'ятидесяти.
19	6	П	Висаріона пр.
20	7	В	Теодота свмч.
21	8	С	Теодора Страт. вмч.
22	9	Ч	Кирила мч.
23	10	П	Тимотея свмч.

24	11	С	Вартолом. і Варнави
25	12	Н	4-та по П'ятидесятн.
26	13	П	Акилини мч.
27	14	В	Слисея прор.
28	15	С	Амоса прор.
29	16	Ч	Тихона св.
30	17	П	Мануїла мч.

16.6.1944 — Створення УГВР.

30.6.1941 — У Львові проголошено
український уряд.

Теоретичні заняття в домівці —
картографія, пластова зарядність,
приготовитися до зимового спорту.

ЛИПЕНЬ

1	18	С	Леонтія мч.
2	19	Н	5-та по П'ятидесятн.
3	20	П	Методія Пат. см.
4	21	В	Юліяна Тарс. мч.
5	22	С	Евзевія см.
6	23	Ч	Агрипини мч.
7	24	П	Різдво Ів. Хрестит.
8	25	С	Февронії прмч.
9	26	Н	6-та по П'ятидесятн.
10	27	П	Самсона пр.
11	28	В	Пер. мощ. Кира, Івана
12	29	С	Петра і Павла ап.
13	30	Ч	Собор 12 апостолів
14	1	П	Косми і Дам'яна св.
15	2	С	Полож. Ризи ПДМ.
16	3	Н	7-ма по П'ятидесятн.
17	4	П	Андрея Крит. св.
18	5	В	Атанасія Атонс. пр.
19	6	С	Сисоя пр.
20	7	Ч	Томи і Акакія пр.
21	8	П	Прокопія вмч.
22	9	С	Панкратія вмч.

23	10	Н	8-ма по П'ятидесятн.
24	11	П	Ольги Княг. св.
25	12	В	Прокла і Іларія мч.
26	13	С	Соб. Архан. Гавриїла
27	14	Ч	Акили ап.
28	15	П	Володимира Вел. св.
29	16	С	Атиногена смч.
<hr/>			
30	17	Н	9-та по П'ятидесятн.
31	18	П	Якинта і Еміліяна мч.

10.7.1709 — Полтавська битва Карла XII і гетьмана І. Мазепи з Москвою.

Збірний добрий вчинок гуртка.

СЕРПЕНЬ

1	19	В	Макрини пр.
2	20	С	Глії прор.
3	21	Ч	Симеона і Івана пр.
4	22	П	Марії Магдалини св.
5	23	С	Трофима мч. і інш.

6	24	Н	10-та нед. по П'ятид.
7	25	П	Усп. Св. Анни
8	26	В	Єрмолая мч.
9	27	С	Пантелеймона вмч.
10	28	Ч	Прохора ап.
11	29	П	Калиніка мч.
12	30	С	Сили ап. і інш.

13	31	Н	11-та нед. по П'ятид.
14	1	П	Макавеїв (поч. Спас.)
15	2	В	Пер. моц. с. Стефана
16	3	С	Ісаакія і інш. мч.
17	4	Ч	7 юнаків в Ефезі
18	5	П	Евсигнія мч.
19	6	С	Преображення Госп.

20	7	Н	12-та нед. по П'ятид.
21	8	П	Еміліяна ісп.
22	9	В	Матея ап.
23	10	С	Лаврентія мч.

24	11	Ч	Євпла мч.
25	12	П	Фотія і Анікити мч.
26	13	С	Максима ісп.
27	14	Н	13-та по П'ятидесятн.
28	15	П	Успення Прес. Богор.
29	16	В	Нер. твор. Обр. Іс. Хр.
30	17	С	Мирона мч.
31	18	Ч	Флори. і Лаври мч.

- 13.8.988 — Володимир охрестив
Україну.
- 31.8.1919 — Об'єднані українські
армії вступили до Києва.

Пластуни влаштовують «Чайний Вечір» для своїх батьків з скромними пописами, обговоренням планів діяльності, придбання необхідного виряду, участі в літніх таборах.

ВЕРЕСЕНЬ

1	19	П	Андрея Страт.
2	20	С	Самуїла прор.
3	21	Н	14-та по П'ятидесятн.
4	22	П	Агатоніка мч.
5	23	В	Лука муч.
6	24	С	Евтихія смч.
7	25	Ч	Вартоломея ап.
8	26	П	Адріяна і Наталії
9	27	С	Пімена пр.
10	28	Н	15-та по П'ятидесятн.
11	29	П	Усікновен. гол. І. Хр.
12	30	В	Александра св. і інш.
13	31	С	Полож. пояса ПДМ.
14	1	Ч	Поч. церк. р. Симеона
15	2	П	Маманта мч.
16	3	С	Антима смч.
17	4	Н	16-та по П'ятидесятн.
18	5	П	Захарії прор.
19	6	В	Чуд. Арханг. Михаїла
20	7	С	Созонта мч.
21	8	Ч	Різдво Прес. Богород.
22	9	П	Якима і Анни св.

23	10	С	Минодори і інш. мч.
24	11	Н	17-та по П'ятидесяти.
25	12	П	Автонома смч.
26	13	В	Корнилія смч.
27	14	С	Воздвиж. Чес. Хреста
28	15	Ч	Микити вмч.
29	16	П	Евфимії вмч.
30	17	С	Софії, Віри, Надії, Л.

Почати плянувати табори, спільне набування виряду для таборування, прогульок та спорту.

ЖОВТЕНЬ

1	18	Н	18-та по П'ятидесятн.
2	19	П	Трофима мч.
3	20	В	Евстатія вмч.
4	21	С	Кодрата ап.,
5	22	Ч	Фоки свмч.
6	23	П	Зачат. Ів. Хр.
7	24	С	Теклі прмч.
<hr/>			
8	25	Н	19-та по П'ятидесятн.
9	26	П	Івана Богосл. св.
10	27	В	Калістрата мч.
11	28	С	Харитона пр. і інш.
12	29	Ч	Кіріяка пр.
13	30	П	Григорія свмч.
14	1	С	Покрова Пресв. Бог.
<hr/>			
15	2	Н	20-та по П'ятидесятн.
16	3	П	Діонисія смч.
17	4	В	Єротейя смч.
18	5	С	Харитини мч.
19	6	Ч	Томи ап.
20	7	П	Сергія мч. і Вакха
21	8	С	Пелагії і Таїсії пр.
<hr/>			
22	9	Н	21-ша по П'ятидес.

23	10	П	Евламнія мч.
24	11	В	Филипа ап. діакона
25	12	С	Прова мч. і інш.
26	13	Ч	Карпа мч. і інш.
27	14	П	Параскевії пр.
28	15	С	Свтимія пр.
<hr/>			
29	16	Н	22-га по П'ятидесятн.
30	17	П	Осії прор.
31	18	В	Луки св. ап.

14.10 — Свято Покрови — Свято
УПА.

15.10.59 — Смерть С. Бандери

Свято Покрови Пластуни відзначають ватрою та в міру можливостей мандрівкою з тереновою грою.

ЛИСТОПАД

1	19	С	Йоїла прор.
2	20	Ч	Артемія вмч.
3	21	П	Іларіона Вел. пр.
4	22	С	Аверкія чудот. св.
<hr/>			
5	23	Н	23-тя по П'ятидес.
6	24	П	Арети мч.
7	25	В	Маркіяна і Мартирія
8	26	С	Димитрія влкмч.
9	27	Ч	Нестора мч.
10	28	П	Параскевії вмч.
11	29	С	Анастасії прмч.
<hr/>			
12	30	Н	24-та по П'ятидес.
13	31	П	Стахія ап.
14	1	В	Косми і Дам'яна мч.
15	2	С	Акиндина і інш. мч.
16	3	Ч	Акепсима смч. і інш.
17	4	П	Йоанікія Вел. пр.
18	5	С	Галактіона мч.
<hr/>			
19	6	Н	25-та по П'ятидес.
20	7	П	Лазаря Чудотв.
21	8	В	Соб. Арханг. Михаїла
22	9	С	Матрони пр.

23	10	Ч	Ераста ап. і ін.
24	11	П	Мини мч., Віктора
25	12	С	Йосафата свмч.
26	13	Н	26-та по П'ятидесятн.
27	14	П	Филипа (поч. Пилип.
28	15	В	Гурія мч.
29	16	С	Матея ап.
30	17	Ч	Григорія св. чудотв.

1.11.1918 — Українці перебравли владу у Львові.

1.11.1945 — Смерть митрополита графа А. Шептицького опікуна пластової молоді.

21.11.1921 — Большевики розстріляли 359 українських вояків під Базаром.

Остаточне розділення функцій у таборівій булаві. Приготування до виконування поодиноких точок програми.

ГРУДЕНЬ

1	18	П	Платона і Романа мч.
2	19	С	Авдія прор.
3	20	Н	27-ма по П'ятидес.
4	21	П	Введен. в Храм ПДМ
5	22	В	Филимона ап.
6	23	С	Амфілохія св.
7	24	Ч	Катерини вмч.
8	25	П	Климентя свмч.
9	26	С	Алісія пр.
10	27	Н	28-ма по П'ятидес.
11	28	П	Стефана прмч.
12	29	В	Парамона мч.
13	30	С	Андрея ап. Первозв.
14	1	Ч	Наума прор.
15	2	П	Аввакума прор.
16	3	С	Софонії прор.
17	4	Н	29-та по П'ятидесяти.
18	5	П	Сави пр.
19	6	В	св. Миколая Чудотв.
20	7	С	Амврозія св.
21	8	Ч	Патапія пр.
22	9	П	Неп. Зач. ПДМ.
23	10	С	Міни мч. і інш.

24	11	Н	30-та нед. Праотців.
25	12	П	Спиридїона пр.
26	13	В	Евстратія мч.
27	14	С	Тирса мч. і інш.
28	15	Ч	Елевтерія, мч.
29	16	П	Аггея прор.
30	17	С	Даниїла прор.
<hr/>			
31	18	Н	Нед. пер. Різдв. Отців

5.12.1917 — Зах. Аліанти визнають Українську Народню Республіку.

8.12.1873 — Заснування тов. «Прогресива» у Львові.

Закінчення приготування до літніх таборів.

Пластові табори, мандрівки, спорт.

1911 — 1961

95
50 років минає з того часу як на вулицях княжого Львова а опісля золотOVERXOГО Київа появилася молодь в пластових одностроях.

Визвольні змагання були вогневим хрестом і залізною пробою Пластового Руху, що видав ряд героїських постатей, які проміняли пластовий однострій за зброю та пішли у кривавий тан, щоб визволити рідну Україну...

Буйною хвилею розгорнувся наш Рух по всій нашій землі, скрізь де билося молоде українське серце, і над Славутою Дніпром, на полонинах Срібної Землі, у Волості Ко-

роля Данила, у волинській тихій стороні і ген далеко на чужині.

Сьогодні наш Рух, хоч в умовах еміграції знову відродився, немов цей сфінкс із попелу.

Знову гордо лопочуть прапори із срібною лелією та золотим тризубом у Ваших дужих юнацьких руках. Виховання молоді української людини, у рідному середовищі — це завдання яке перебрав наш Рух, це наша мета та найвища Служба Батьківщині у нашій Мандрівці до Великої Мети.

ПЛАСТОВИЙ ОБІТ

~~В пожежах ве, світлиця, у лучах, кривавих~~
~~У світлі пожежі, в зарраві кривавій~~

~~Під звуки ^{звучи} завзятих зусиль боротьби,~~
У пам'ять святої предківської слави —
Україні обіти складаю оці:

Плекатиму **силу** і тіла, і ^{духа} ~~душа~~,
Щоб нарід мій вольний, могутній, ~~нев-~~
^{зростає} став,

~~Щоб тиха, журлива невольнича дума~~
Замовкла, а гордо, щоб спів наш лунав.

Красу я і щастя по всій Україні
Ширитиму, власний забуду свій труд,
Щоб зір свій від праці, при згорбленій

спині,
Підняв з часом в небо мій втомлений
люди.

Я працю, ^и невдачі, всі злидні, недолю
Прийму, як завдання трудної ігри,
З життям так поборюсь, як з бурею
в полі,

Мину обережно зрадливі яри.

~~Летом в ~~вранні~~ крил СКОБА~~ ~~полину~~
Під хмари і **бістро** розглянусь в ~~в степу,~~ ^{в степу, ~~моєю~~}

Промірю тернистий весь шлях
України,
На щастя дорогу свій Край поведу!

ЦВІТ УКРАЇНИ І КРАСА

Цвіт України і краса,
Скобів орлиний мій рід,
Ясні, веселі в нас лица,
Любимо волю і світ.

Пласт — наша гордість і мрія,
Любій Отчизні — наш труд,
Буйний в нім порив, надія,
В Пласті росте новий люд.

Браття, пора нам стати в ряд,
Стяг пластовий підняти,
Славу Вкраїні придбать!

Сонце по небі колує,
Знають і хмари свій шлях,
Вітер невпинно мандрує
По України полях.

Ми ж сонця ясного діти,
Вольного вітру брати,
Мали б в безділлі змарніти,
Путі життя не найти?!

Браття, пора нам...

ГЕЙ, ПЛАСТУНИ! ГЕЙ ЮНАКИ!

Гей, пластуни! Гей, юнаки! Ми діти
сонця і весни,
Ми діти матері-природи! До нас
шумить зелений бір,
В ліси, поля, до вільних гір, на
ясні зорі, тихі води! (2)

Гей, пластуни! Гей, юнаки! Життя
— не жарти, не казки,
А праця, бурі і негоди! Гартуймо ж
наш юнацький дух,
Юнацьке гасло: воля й рух! Ніщо
нам лихо, ні пригоди! (2)

Гей, пластуни! Гей, юнаки! Народу
вольного сини,
Сини краси, сини природи, не зло-
мимо своїх присяг,
Веде нас гордо вольний стяг до
щастя, слави і свободи! (2)

ТРИ ГОЛОВНІ ОБОВ'ЯЗКИ ПЛАСТУНА

Пластове приречення, що його складає прихильник перед іменуванням на учасника, це прилюдна заява пластуна (зложення «пластового слова честі»), в якій він, покликаючись на свою честь, прирікає виконати три головні обов'язки пластуна:

1. Бути вірним Богові й Україні.
2. Помагати другим.
3. Повинуватися пластовим законам і властям.

До 1.: Пластун є вірний Богові в християнському розумінні і свою пластову поведінку узгіднює із закладами християнської моралі. Виконує релігійні практики і в цій ділянці притримується вказівок свого духовного провідника.

Пластун є вірний Україні — ставить добро України понад усіми іншими справами і керується дум-

кою про Батьківщину у своїй особистій поведінці. Всіми силами прагне з'єдинення всіх українців, вистерігається всього того, що порушує однозгідну поставу української нації. Знайомиться із усім, що торкається життя й буття рідного народу. Шанує українську традицію і зберігає авторитет проводу в народі. Змагає зберегти всі добрі, своєрідні, духові й фізичні прикмети українського народу, підсилити, розвинути й укріпити їх. Зберігає культ і традицію української родини, як основи існування нації.

До 2. Пластун помагає другим— не тратить ніколи нагоди прийти комусь із поміччю. Щоденний «добрий вчинок» пластуна — це щоденна прислуга, якої не зробив би, якщо б не був пластуном. Тим самим пластун вчиться розуміти, знати потреби інших людей: народу, родини і тих, що потребують допомоги, і вчиться з власного бажання

підпорядковувати свої думки, вчинки, знання та тілесну справність потребам інших людей і спільноти.

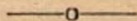
До 3.: Пластун **повинується** пластовим законам і пластовій владі.

Що це є закони взагалі? Закони — це правила, які обов'язують якийсь гурт, громаду людей. Кожний гурт має до сповнення якусь означену ціль, тому і мусить мати він правила, яких додержуючись осягає ціль. Тому Пласт має і мусить мати правила **закони**. Розрізняємо два роди пластових законів: а) закони, що впливають із самої суті пластової ідеї і є природною основою Пласту (14 точок у Пласті, англійські скавти мають 10, американські скавти — 12).

б) закони-приписи, які видає відповідно до потреби компетентна пластова влада, як: організаційні постанови, які обіймають приписи щодо уладу, праці Пласту, тощо.

Теж зачисляємо сюди карні постанови для випадків, коли члени Пласту своїм поведенням чи вчинками порушують пластовий закон.

Компетентною законодавною пластовою владою є Верховна Пластова Команда.

ПЛАСТОВИЙ КЛИЧ І ПРИВІТ

Гаслом пластуна є «бути готовим» — значить у кожній хвилині бути готовим якнайкраще виконати обов'язки, які Пласт вважає головними у відношенні до Бога і Батьківщини, ближніх та самої пластової організації.

Щоб ця «готовість» не була тільки на словах, пластуни вирощують у собі прикмети потрібні до справжнього пластового життя. Для українського пластуна ці прикмети це: **сила, краса, обережність, бистрота**. Про ці прикмети україн-

ські пластуни пам'ятають завжди і нагадують їх другим, коли при зустрічі кличуть; одні-одним:
«Сильно, Красно, Обережно, Бистро».

Як пластового привіту вживають наші пластуни слова «СКОБ» — скорочені (перші букви) пластового клича. Скоб — це назва степового орла; який у цілому символізує вище названі прикмети пластуна. Символи окремих прикмет це: дубове листя — сили, квіт калини — краси, гриб-маримух — обережності, блискавка — бистроти.

Як пластуни себе вітають?

Без пластового однострою вітають себе при зустрічі, на вулиці, в домівці і в хаті поданням лівої руки (на знак вирізнення пластунів від непластунів, та сердечнішого, від серця відношення), та словом «Скоб». Зверхників вітають пластуни крім того ще й поставою на «струнко». При гуртовім та офіцій-

нім привітанні у відповідь на привіт «Скоб» гурт відповідає цілим пластовим кличем «Сильно, Красно, Обережно, Бистро».

В однострою, без накриття голови, пластуни вітають себе і своїх зверхників словом «Скоб» і т. зв. «малим привітом»: підносять праву руку (не відриваючи її від тіла, зігнуену в лікті) до висоти рамени, долоня звернена до переду, малий палець злучений із великим, решта пальців випростовані на знак трьох головних обов'язків пластуна, про які він сам тямить та пригадує їх другому пластунові.

В повному однострою зн. і в накритті голови, пластун вітає словом «Скоб» і т. зв. «великим привітом»: пальці зложені як у «малому привіті» прикладає до правого берега накриття голови.

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

1. **Пластун є словний**, значить — раз дане слово дотримує і всупереч найтяжчим перешкодам;
2. **Пластун є совісний**, — кожне діло, за яке добровільно взявся, виконує найкраще по своїм силам;
3. **Пластун є точний** — точно дотримує реченця, визначеного для початку або закінчення якогось зайняття;
4. **Пластун є ошадний** — не витрачає без потреби й користи ні гроша, ні часу, ні енергії, а чого має забагато, ховає на таку хвилину, коли буде потрібно;
5. **Пластун є справедливий** — признає безсторонньо й безоглядно та віддає кожному все, що кому належиться;
6. **Пластун є чемний** — себто чим може прислуговується, де може відступає першенство і поводиться гарно супроти кожної

людини, особливо супроти старших віком чи становищем і супроти жінок. Чемність не повинна переходити в пониження себе;

7. **Пластун є братерський і приятельський** — уважає себе братом усіх українських пластунів, шанує інших. Пластун є приятелем усіх людей, тварин і рослин, нічого не нищить, навпаки — всім і всьому старається в потребі прийти з допомогою. Такою допомогою зокрема треба пластунові вважати кожную працю для добра, розвитку і скріплення власного народу. Він виконує це безкорисно, без нічийого пониження, без огляду на політичні, чи віросповідні різниці. Але його допомога торкається тільки справ моральних, ідейних і загроженого здоров'я й життя. У справах політичних, національних і особистого інтересу пластун не

обов'язаний чужим помагати.

8. **Пластун є зрівноважений** — не діє ніколи під впливом хвили-вих настроїв, як гнів, розпука тощо. Ображений віддає справу пластовій старшині. Тільки в небезпеці життя борониться, як уміє і може.
9. **Пластун є корисний** — займається чимось, що приносить справжню користь йому або іншим. Одночасно оцінює належ-но працю інших і шанує її. В оцінці вартости праці послуго-вується таким мірилом: 1) пра-ця для свого народу, 2) для ро-дини, 3) для себе.
10. **Пластун є здисциплінований** — безоглядно кориться своїй плас-товій владі. Коли наказ йому не подобається, критикує його за дозволом, але тільки після ви-конання.
11. **Пластун є пильний** — не зали-шає нагоди навчитись або дові-датись чогонебудь.

12. Пластун є дбалий про здоров'я шанує і плекає своє здоров'я як власність народу. Тому теж не вживає ніяких отрут, щоб собі робити приємність, зокрема стримується від алкогольних напитків і курення тютюну.
13. Пластун є дбалий про красу — намагається достосувати свій вигляд, одяг, вчинки, й мову до законів краси, шляхетности й чистоти, а знання цих законів ширить у своєму оточенні словом і ділом.
14. Пластун є завжди доброї гадки — навіть у найтяжчих умовах не «губить голови» й не попадає в розпач. А втім він завжди веселий, а в небезпеці відважний.

КОРОТКИЙ НАРИС ІСТОРІЇ ПЛАСТУ

1-й етап: На заранні (1911-1920)

Пласт повстав у нас з наявно відчуті потреби створити для Української Нації новітню організацію молоді для сучасних і майбутніх завдань Нації. І хоч деякі первні організаційної схеми основники Пласту перейняли від англійського Скавтіngu, то щодо форми, а вже цілковито щодо змісту, Пласт був і є зовсім національний.

Пласт ставить собі за завдання: воскрешати державотворчі інстинкти Української Нації з попелу забутих традицій — засобами новітньої педагогіки.

Пласт захопив на тому етапі зразу тільки середньо-шкільну молодь Галичини і Буковини, завдяки тоді ще найбільшим вольностям

у цих країнах. Численні на заранні самостійні гуртки з'єднуються скоро в одну організацію під проводом «Осередньої Пластової Управи» (1914).

Та вибухає 1-ша світова війна, творяться перші кадри української збройної сили — У.С.С. Пластуни масово вступають в ряди У.С.С. і як боеві старшини чи рядовики здобувають перше велике оправдання для існування Пласту у змаганнях Нації в р.р. 1914-20. В цей воєнний час поширюється Пласт і на молодь Великої України.

II-й етап: Віднова Пласту (1920-30)

Після упадку Української Державности — Пласт один з перших роздмухує жар дальшої праці і змагань, зразу в польській і чеській займанщині, а згодом і серед молоді Української еміграції в Західній Європі. Не зважаючи на часткові удари — Пласт скоро згуртовує у своїх рядах ввесь актив ук-

раїнського юнацтва, не тільки шкільної, але й селянської та робітничої молоді.

Постають вже окремі Улади, що об'єднують під проводом Верховної Пластової Команди пластову молодь від юнацтва — аж до віку старших пластунів. В той час розбудовує Пласт всій могутній виховний засіб: мандрівні і постійні пластові табори, що — всупереч штучним державним кордонам — з'єднують в одному змаганні українську молодь усіх займанщин.

І це було друге велике оправдання Пласту. Виникають численні пластові видання від малих гурткових журнальчиків — аж до офіційного органу Пласту «Молодого Життя» — і аж до творів красної літератури. Цей легальний вияв праці Пласту ломлять насильно заборони польської влади — зразу на Волині (1928), а згодом і в Галичині (1930). На Закарпатті (Ч.С.Р.) — теж великі обмеження.

III-й етап: За існування своє і Нації (1930-1944)

Та Пласт не піддається цим ударам, переходить у пластове підпілля, уважаючи свою дію — черговою ланкою визвольної боротьби Нації. Під проводом конспіративного «Пластового Центру» він веде свою дальшу пластово-виховну працю через організацію КВОММ (табори Комісії Виховних Осель і Мандрівок Молоді), через організацію «Доросту Рідної Школи» та видання «Вогні», заправляючи молоть до біжучих і майбутніх визвольних завдань.

В той час легальну репрезентацію та оборону пластового імени — навіть перед широким світовим форумом — перебирає на себе СУПЕ (Союз Укр. Пластунів Емігрантів у Празі), що майже десять років успішно намагався вдержати світлі традиції Українського Пласту.

Під ударом Гітлера паде Чехословаччина і з нею останні легальні

вияви Пласту (1938). Пластуни Закарпаття і члени СУПЕ, що в попередніх роках були одним з важливіших носіїв модерного українства на цій землі, включаються в активну боротьбу за волю Карпатської України. Їх роля на Закарпатті — заініціювання і розгорнення «Організації Народної Оборони — Карпатська Січ». Це чергове велике оправдання Пласту!

Але й ці змагання топляться у крові, вибухає II-а світова війна. Однак Пласт не схиляє своїх прапорів! Чергуються окупанти на наших землях, чергуються їх криваві розправи з українством взагалі, а з Пластом зокрема. Концентраційні табори Картузької Берези переповненні, повні й всі інші тюрми на всіх землях України, далекі табори НКВД на Сибірі ще й нині криють дай Боже щоб ще живих! — численних пластунів... Сира земля покрила кров і тлінні останки мучених і розстріляних плас-

тунів і пластунок...

У цих жорстоких часах виховна пластова справа проявила себе тільки раз коротко в організації ВСУМ (Виховні Спільноти Української Молоді) і в виданні журналу для молоді «Дорога» (1942-43), що їх завданням було головно скріпити протиокупантський фронт збройної боротьби. Пласт бо від самого початку війни включає себе у всенародний протиокупантський духовий і збройний резистанс (зокрема в боротьбі УПА).

Виховним засобом для скріплення протиокупантської збройної боротьби треба вважати і співучасть пластунів в українській дивізії «Галичина» та опіку над насильно вивезеною до Німеччини українською молоддю.

IV-ий етап: Друга віднова Пласту
— великі завдання

Кінець II-ої світової війни застає в Середній і Західній Європі масову українську примусову і не-

примусову еміграцію, м.ін. і велику частину пластової молоді та «Пластового Центру». Зайняття великих частин Німеччини і Австрії західними аліянтами дає змогу Пластові відновити в тих зонах свою правильно-легальну форму організації. Вже від серпня 1945 починають організуватися в цих зонах пластові гуртки і в Мюнхені постає новий керівний центр — Головна Пластова Рада та Головна Пластова Старшина, що зібрала всі ці почини в одно велике русло. Український Пласт стає найсильнішою організацією поміж всіма іншими скавтськими організаціями переселенців (Ді-Пі). Своїми пластовими таборами і виданнями творить Г.П.С. могутній засіб виховання, що обіймає тисячі української молоді. Через Відділ ДП входить до Інтернаціонального Скавтового Бюро в Лондоні.

Ювілейне Свято в Міттенвальді та участь Пласту — не зважаючи

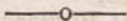
на, як здавалось, непоборні перешкоди — у Світовому Скавтовому Джемборе в Франції, — це вияв великої динаміки Пластового Руху, виплеканої через десятиріччя беззастережної вірності пластовій організації й ідеології.

І саме в цій пориваючій динаміці Пластового Руху й лежать нові завдання перед Пластом: **перенести через час і простори вірність Українській Нації — при допомозі вірності Пластові, його ідеям і традиціям, за які він успішно змагався ввесь час, не зважаючи навіть, на найважчі жертви, — жертви крові й життя!**

І Пласт здійснює ці завдання, перекидаючи від р. 1948 свої кадри і працю на нові місця поселення в Бельгії, Тунісі, Бразилії, Аргентині, Канаді, Австралії чи ЗДА. Тепер Пласт — на Великій Мандрівці, а мета її — це **добуття і вдержання таких форм життя для на-**

шої Нації, які запевнили б їй найкраще майбутнє.

В надії, що він допоможе це здійснити через своє виховання і заправу, Пласт вступає в новий етап свого життя і розвитку.

НАЙВАЖЛИВІШІ ДАТИ ПЛАСТУ

1911 Осінь: Петро Франко і Іван Чмола засновують перші пластові гуртки.

1912 12.4. Перша присяга пл. гуртка, заснованого Др-ом О. Тисовським при Академічній Гімназії у Львові (Офіційний початок Пласту).

1913 6.4. З'їзд представників Пласту у Львові, створення «Організаційного Пластового Комітету». Літом: Перший мандрівний табір (Чмола).

1914 Весна: II-й з'їзд представни-

ків Пласту, створення «Осередної Пластової Управи». 28-29.6. Участь пластунів у Січово-Сокільському Здвизі. Липень: Перший постійний табір (П. Франко). 2.8. Початок світової війни; пластуни масово вступають до У.С.С.

1918 Весна: Віднова діяльності Пласту. Українське Краєве Товариство Охорони Дітей і Опіки над Молоддю переймає Пласт під свою опіку. І-ша Верховна Пластова Рада під проводом д-ра О. Тисовського. Масова участь пластунів у Листопадовому Зриві.

1921 Відновлення В.П. Ради, встановлення В.П. Команди. Появляються пластові видання, особливо д-ра О. Тисовського «Життя в Пласті» і журнал «Молоде Життя».

1921 Початок Пласту на Закарпатті і на еміграції (Прага).

1922 І-й пл. табір на Закарпатті. 15.9. + Степан Тисовський.

1923 Перші пл. дівочі табори.

1924 Початок переслідувань

Пласту зі сторони польської влади.
12.4. III-й Верховний Пластовий
З'їзд, вибір В.П. Ради і В.П. Коман-
ди, зміна організаційної схеми
(«курені»). 2.9. + Остап Вахнянин.

1925 Наладнання організаційно-
го зв'язку з частинами на Волині
і Закарпатті. Осінь: Створення
Уладу Старших Пластунів.

22.7.: Верх. Пл. З'їзд у Львові, зо-
середження проводу в одній В.П.
Команді (Сірий Лев).

1926 Розбудова таборового осе-
редку в Горганах — «Сокіл».

1926 Масове поширення Пласту
на Волині.

1927 Пласт охоплює селянську
й робітничу молодь. Заснування
Уладу Пластових Новаків.

1928 23.7. Польська адміністрація
розв'язує Пласт на Волині.

1929 23-24.12.: останній легальний
Верх. Пласт. З'їзд у Львові. Пред-
ставники від 7.000 пластунів.

1930 12.4. Заснування «Уладу
Пластового Сеньорату», 26.9. Роз-

в'язання Пласту в Галичині польською адміністрацією. Масові арешти і засуди пластунів. Пласт переходить у підпілля. ВПК діє під фірмою «Ліквідаційної Комісії Пласту». 28.10. Установчий З'їзд Союзу Українських Пластунів Емігрантів у Празі.

1931 27.6.-3.7.: Участь Пласту в «Таборах Слов'янських Скавтів» у Празі.

1932 13.3.: Свято 20-річчя Пласту в Празі.

1933 Створення «Комісії Виховних Осель і Мандрівок Молоді» у Львові.

1934 Створення «Пластового Центру».

1936 31.5.-3.6.: Свято 25-річчя Пласту в Празі.

1939 1.11. Початок світової війни. Масові арешти.

1939—1945 Пласт включається в збройну акцію проти окупантів.

1945 6.-7.10. відновлення СУПЕ,

вибір тимчасової Команди. Масове поширення пластових гуртків в окупованих аліянтами частинах Німеччини і Австрії.

1946 27-28.4. Пластовий З'їзд у Карлсфельді, вибір Гол. Пласт. Старшини. Унормування організаційної сторінки, розгорнення виховної дії Пласту, особливо пл. таборування. Поширення пл. видань.

3.10. Заснування Кооперативи «Пласт». 20.10. З'їзд й оформлення УПС.

1947 4-8.7. Ювілейне Свято Весни в Міттенвальді. 8-26.8. Участь в 6. Світовому Скавтовому Джемборі коло Парижа.

1948 26-29.3. Пластовий Конгрес в Ашафенбурзі. Початок масового переселення до США і Канади.

1949 16-19.6. Останній в Європі Пластовий З'їзд в Цуффенгавзені.

1945—1950: Організаційне охоплення переселених за океан членів Пласту, особливо в Канаі, США, Аргентині, Австралії і т.д. Віднова

виховної дії Пласту на нових теренах, розвиток пл. видань.

1950—25.7 Залегалізування Пласту в США. Перенесення керівних органів до США.

1951—1953. Пожвавлення організаційної і виховної дії Пласту на нових теренах, особливо в Канаді і США.

1954 1-2. З'їзд Союзу Українських Пластунів біля Ніагарського водопадку. Закінчення переселенчого переходового етапу і устійнення нових форм постійної дії Пласту у світі. 3.10 Створення Конференції Українських Пластових Організацій у світі та прийняття напрямних дії в нових умовах.

1959—липень участь пластунів у Джемборі на Філіпінах.

ПЛАСТОВИЙ ОБІТ

(Пояснення)

Пластовий обіт складається зі вступу і 4 строф. Вступ з'ясовує історичне тло, на якому довелося українським пластунам вперше скласти присягу. Це була доба I-ої світової війни 1914-1918 рр. Про це згадують слова «в пожежі всесвітній». Свої змагання пластуни навіязують до світлої традиції предків, про яких широко лунає слава в сучасному їм світі.

Чотири дальші строфи розвивають пластовий привіт «сильно, красно, обережно, бистро», і в них з'ясовано місце та завдання пластунів у народі.

Щоб виконати ці завдання, пластун розвиватиме свої фізичні та умові сили. Бо тільки здорові, розумні громадяни здібні перетворити нарід на «вольний і могутній», який виступатиме в колі інших народів гордо і повноправно.

В другій строфі пластун зобов'язується ширити по всій Україні «красу і щастя», цінити їх вище особистих справ, особистих трудів.

Що ж це «краса і щастя» народу? Краса — це історичні традиції, це культурна спадщина народу, це твори мистців слова, барви, це музика, пісня, література... А щастя для народу — це змога плекати свою красу у вільнім підсонні. Змагання до «краси і щастя» живе в народі, та через важкі обставини, через «працю при згорбленій спині», до якої вороги його змушували, нарід забуває про них. Але покоління вирощене в Пласті пробудить згодом у своїх земляків почуття національної свідомости і гордості.

Життя для пластуна — не зважаючи на те, що несе невдачі, злидні, недолю — буде тільки «трудною грою», в якій перемагають сильніші, меткіші, ті, що краще знають правила гри. Та, щоб не да-

ти перемогти себе хитроцям і зраді, пластун озброїться життєвою обережністю.

Пластун розвиваєтємє бистроту ума, щоб збагнути і оцінити всі явища, що спиняють наш народ в його історичному розвитку. Пластун, пізнавши добре історію, зрозумівши добре причини перемог і поразок («промірю тернистий вєсь шлях України») — поведє на щастя дорогу свою Батьківщину.

Пластовий обіт написав др. О. Тисовський. Виголошуєтєся його перед іменуванням на пластуна-учасника — звичайно на святочних сходинах. По складенні цього обіту стає прихильник, прихильниця, справжнім членом пластової організації.

ЖИТТЄПИС СВ. ЮРІЯ

Патроном Українського Пласту, якого день припадає у нас на 6-го травня кожного року. Всі пластуни повинні цей день святкувати, улаштовуючи святочні сходи, пластові вистави, стрічі, свята весни тощо.

Життєпис: Св. Юрій походив із знатної родини в Каппадокії (в Малій Азії). Він служив у римському війську за часів Диоклеціана і відзначався всіма лицарськими прикметами. Тому, що він був ревним християнином згинув мученичою смертю дня 23.4. по-старому стилю, а 6.5. нового стилю 308 р. по Христі. Церква зачислила його до святих.

Культ св. Юрія в середньовіччі був вельми поширений. Середньовічне лицарство прийняло його за свого патрона, основувало лицарські ордени його імені і в імені св. Юрія при пасованні на лицаря

складали лицарі свою присягу.

Пластуни — модерні лицарі, переймаючи багато дечого з закону середньовічного лицарства, прийняли св. Юрія за патрона.

Культ св. Юрія перейняло із заходу і наше козацтво, а навіть остров Хортиця назвали островом св. Юрія.

ПРИ ВАТРІ

Сіріли у сумерку півночі шатра,
Застиг мов у чорному безрусі ліс,
Лиш ясеним промінням іскрилася
ватра

І сипала зорям привіт.

Над ватрою постаті юні, хлоп'ячі,
Заслухані в золото слів, що
лились,

Про славу минулу, про мрії
гарячі,

Про волю, що прийде колись.

ЗАПОВІТ Т. ШЕВЧЕНКА

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій.
Щоб лани широкополі,
І Дніпро і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Не злим, тихим словом.

НАЗВА УКРАЇНИ

Назва народу, чи, як кажуть його національне ім'я, має для кожного народу велике значення. Одна спільна назва сприяє об'єднанню народу, витворює в ньому спільні прямивання, спільні почування. Деякі народи боролися за своє національне ім'я цілими століттями.

Назва в історичному розвитку нерідко переходить різні зміни. Міняє назву і сам нарід і та територія (земля) на якій він живе. Прим. колишня Геллада і гелени звуться тепер у наші часи Грецією, греками; німці звались колись тевтонами, германами, поляки — лехітами і т.п. Колись сучасна Франція називалася Галією, а в часи Капетингів (династія французьких королів) Францією називали лише найближчу околицю Парижа.

Як було з назвою нашої землі і нашого народу?

Територія нашої Батьківщини у старих греків називалася Скитією, а нарід, що заселявав землю називали скитами, хоч були там різні народи і племена. Перші племена вже слов'янського походження, що заселявали Україну в IV-VI ст. називалися Антами.

Найстарша назва часів староукраїнської державности була «Русь». Походження цього слова незнане. Є різні здогади: одні кажуть, що назва «Русь» прийшла із Скандинавії, інші говорять, що із Західної Європи (Франція), а історик проф. М. Грушевський вказує, що в полудневій Україні ім'я «Русь» існувало ще до появи скандинавсько-руських князів. Найдавніша назва «Русь» походить із VIII ст. Спершу називали тою назвою тільки землю полян (поміж Дністром, Ірпенем, і Россю) а пізніше поширилася вона на цілу державу українських князів. В XIII ст. назва «Русь» перейшла й на Галичину

(«Королівство Русь»). Одначе ця назва була все офіційною «урядовою» назвою.

Україна, як назва географічна і збірно-національна, в протилежності до назви «Русь», була завжди народною і соборною. Назва нашої Батьківщини «Україна» вперше з'являється у писаних джерелах XII ст. і пізніше постійно стрічаємо її в історичних писаних документах, мапах, рисунках, чужій літературі (описи подорожів чужинців) і, врешті в народних піснях.

В літописах згадується ця назву від 1187 і дальше. З приводу смерти переяславського князя Володимира Глібовича (р. 1187) літопис записав «...о нем же Украина много постона» (жалкувала). В тому самому літописі у два роки пізніше в оповіданні про князя Ростислава, говориться ... приїхав «ко Україні Галицько».

Що під назвою «Україна» розуміли всі наші землі заселені укра-

їнським народом, свідчить, що в початку XVII ст. згадують у різних джерелах польських: «старостове України венгерської», попри «Українев Кійовсков».

Гетьман Петро Сагайдачний в р. 1622 пише до польського короля, про «Україну власну, предковічну отчизну нашу», «тороди українські», «народ український». Закордонні джерела Б. Хмельницького називали «Вождем Українського народу» на портреті гетьмана з р. 1654).

В народних піснях назва «Україна» згадується постійно, як поняття земель, заселених українським народом:

«Зажурилась Україна, що ніде
спочити,

Гей, витоптала орда кіньми, маленькі діти», співається про татарський напад. В пісні про Морозенка чуємо:

«...За тобою Морозенку вся Україна плаче»...

В XIX XX ст. як почав зростати, відроджуватися український рух, із сторони наших національних воєн почалася дуже сильна нагінка проти назви «Україна», «український». На західних українських землях назву цю поборювали т. зв. «москвофіли» (приклонники Росії).

Однаке визвольна українська боротьба, почавши від 1914 р. назву цю остаточно спопуляризувала у світі, а найкращі з-поміж українців кров'ю своєю закріпили цю назву на всіх українських землях.

Сьогодні наша батьківщина має одну історичну і соборницьку назву **УКРАЇНА.**

* * *

«Ми ростем, ми надія народу,
Ми потомки лицарських батьків,
Ми вже чуємо поклик походу,
Чуем шуми далеких степів».

УКРАЇНСЬКИЙ ГЕРБ І ПРАПОР

Кожна держава, кожний нарід має свій герб. Герб — слово чужого походження. Колись була це відзнака роду, міста чи держави. Наука, що подає, як герби мають виглядати, як їх розмальовувати, що означають різні малюнки на них, хто має право уживати такі, чи інші герби, називається геральдика.

Геральдика походить від слова герольд, себто «викликач», «оповісник». Оці герольди в середньовіччі, підчас лицарських ігрищ, що звалися турнірами, викликали до боїв лицарів та при тому описували їхні герби, щоб знати було, хто бореться. Бо ж лицарі були в залізній зброї, навіть їхні обличчя закривали шоломи. Саме ті герольди були перші дослідники та знавці гербів. Звідси й наука про герби називається геральдика.

Гербами можна назвати також різні відзнаки, що їх перед своїми

військовими відділами носили старовинні римляни. Такі герби малювали на щитах хрестоносних лицарів, що наприкінці XI ст. йшли з Європи на схід для відвоювання «Святої Землі».

Гербами користалися володарі держав. Вони вибивали їх також на грошах та печатках. Від володарів переходили герби на народ.

Так повстали національні герби. Національно-державний герб є завжди **один**. Змінити його не можна.

Державно-національний український герб це — золотий тризуб на блакитному полі.

Що він означає та звідкіля він взявся?

Ми вже згадали, що володарі держав вибивали свої герби на печатках та грошах. Тож на грошах часів Володимира Великого, Ярослава Мудрого зустрічаємо тризуб. Це був родовий знак наших князів. А що під державою розуміли тоді панівний рід, — тризуб був дер-

жавним знаком-гербом. Коли розкласти «тризуб» на різні грецькі букви, то це дасть нам грецьке слово «базілевс», по-українському «цар», «король». Такого титулу вживали володарі колишнього сходу, таким титулом користався також Володимир Великий. При цьому слово «базілевс» означає по-українському «Василій», цебто ім'я, яке Володимир Великий дістав зі своїм хрещенням. Після Володимира перейшов цей титул на його наслідників. Тому находимо ці гербові знаки на грошах Святополка, Ярослава Мудрого, а відтак і литовських князів із роду Рюриковичів. Тризуб найдено також на одній цеглині руїн Десятинної Церкви, яку будував Володимир Великий.

Тризуб, як державний герб української держави, прийняла Українська Центральна Рада законом 22-го березня 1918 р. Таким способом усунено всі труднощі, які

постали перед 1918 р. в справі нашого державного гербу. Одні казали, що українським гербом повинен бути лев — герб галицького-володимирського князівства, знаний на західних українських землях. Другі обставали за запорожцем із мушкетом — гербом козацької держави, гетьманщини. Інші знову архангела Михаїла — герб Київщини. Як бачимо всі ці герби були гербами тільки якоїсь частини українських земель. Знак тризуб — герб із часів найбільшої могутності української держави, що за Володимира Великого об'єднувала в собі всі тодішні українські землі. Це герб спільноти, цілого нашого народу, всіх земель, на яких наш народ живе.

Розгляньмо тепер укр. прапор.

Прапор це тільки інша форма гербу. Прапори, корогви мали колись чисто практичне значення. Це були знаки, що влекшували пізнання умовин, чи місцевости в по-

ходах та битвах.

Український прапор виглядає так: блакитна (синя) полотнина, а на ній вигаптований, або розмальований золотий (жовтий) тризуб.

Корогви це прапори в національно-державних барвах, себто в барвах, що їх бачимо в гербовім знаку. Отже українська корогва складається з двох полотнин: блакитної й жовтої.

Коли робиться прапори для товариств, або установ, тоді короговна полотнина може бути якоїнебудь барви, але якщо на ній поміщений український державний герб, то тільки у такий спосіб, що на блакитному (синьому) полі, має бути золотий (жовтий) тризуб.

Крім гербів, та прапорів є ще так звані національні відзнаки; стрічки, пояски, тощо. І в цих відзнаках порядок барв мусить бути докладно збережений. При написах тло повинно бути блакитне, букви золоті (жовті).

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ГИМН (Пояснення)

Слова до національного гимну уложив П. Чубинський, а музику— М. Вербицький.

Що кажуть нам слова нашого національного гимну?

Найвища цінність українського народу — це власна і незалежна Українська Держава — «слава і воля» України. І хоч Україна сьогодні не вільна, але вона «не вмерла», живе в українських серцях і воскресне на визволеній українській землі.

Яка б доля нас українців не стрінула, ми все віримо і віритимемо у краще майбутнє, і те, що нам «усміхнеться доля».

Але, щоб «запанувати у своїй сторонці» зажити вільним життям у своєму рідному краю, треба на це заслужити. Волю України треба

добувати великими жертвами праці, трудів, невигод, а навіть життя — «душу й тіло» положити «за нашу свободу». За ту саме ціну жертвували собою від віків найкращі українці і ми життям своїм доказати маємо, що ми гідні їхні нащадки.

Національний гімн можна співати тільки з нагоди якихось особливих національних свят, святочних чи важливих зборів, сходин тощо. Слів ані мелодії національного гімну не можна змінити. Підчас співання гімну треба зберегати найбільшу повагу, поставу на «струнко», а від інших, навіть чужинців, приявних при співанні вимагати вияву пошани.

ІСТОРИЯ УКРАЇНИ В ДАТАХ

IV—VII ст. по Хр. Держава антів.
VIII ст. — 1240 р. Київська княжа держава.

XIII ст. — 1340 р. Галицько-волинська держава.

1340—1640 Литовсько-польська доба.

1648—1764 Козацько - гетьманська держава.

1764—1917 Московська окупація.

1917—1921 Визвольні змагання і відновлення української державності.

1921—1939/41 Друга московська і польська окупація.

1944 Третя московська окупація.

I. Київська княжа держава

882—912 Олег Віщий. 907 і 911 переможні походи морським шляхом на Царгород.

912—945 Ігор. 944 новий договір з греками.

945—964 Ольга 957 хрищення Ольги.

- 967—972 Святослав Хоробрий. Воював із греками, підкорив в'ятичів і фінські племена, знищив хозарську державу.
- 972—980 Ярополк I.
- 980—1015 Володимир Великий.
- 988 Хрищення Руси-України.
- 1015—1019 Святополк I.
- 1019—1054 Ярослав Мудрий. «Руська Правда». Найбільший розквіт науки, культури і сили України.
- 1054—1078 Ізяслав.
- 1073—1076 Святослав II, опікун науки.
- 1078—1093 Всеволод I.
- 1093—1113 Святополк II.
- 1113—1125 Володимир Мономах. Відновив єдність і повагу держави. Написав «Поучення дітям».
- 1125—1135 Мстислав I Великий.
- 1132—1139 Ярополк II.
- 1139—1146 Всеволод II Ольгович.
- 1146—1246 Було 47 князювань. Час княжих міжусобиць і боротьби

- за київський престіл.
1169 Андрій Боголюбський руйнує
Київ. Початки Москви.
1223 Битва над Калкою, закінче-
на перемогою татар.
1240 Батий зруйнував Київ і Ук-
раїну.
- II. Галицько-волинська держава**
1124—1153 Володимирко. З'єднав
галицькі землі.
1153—1187 Ярослав Осмомисл.
Підніс державу до великої мо-
гутності.
1187—1199 Володимир.
1199—1205 Роман. Злучив Гали-
чину і Волинь.
1206—1211 Ігоревичі: Володимир,
Роман та Святослав.
1211—1213 Боярська республіка.
12—1214 Боярин Володислав Кор-
мільчич князем.
1214—1219 Мадярська окупація
Галичини.
1219—1228 Мстислав Удатний.
Прогнав мадярів з Галичини.
1228—1238 Боротьба Данила за

- Галичину.
- 1238—1264 Король Данило. Закріпив Галицько-волинську державу.
- 1264—1301 Лев I.
- 1301—1315 Юрій I.
- 1315—1323 Андрій і Лев.
- 1323—1340 Юрій Тройденевич.

III. Литовсько-польська доба

- 1385 З'єднання Литви з Польщею за Ягайла.
- 1410 Литовсько-українська-польська перемога над німцями під Грунвальдом.
- 1500 Початки козацтва.
- 1508 Повстання Глинського.
- 1540 Князь Дмитро Байда-Вишневецький зорганізував на Хортиці Запорізьку Січ.
- 1569 Люблинська Унія між Польщею та Литвою.
- 1577 Іван Підкова зайняв Молдавію.
- 1591—1596 Повстання Наливайка і Лободи.
- 16—1622 Петро Конашевич-Са-

гайдачний гетьманом.

1603 Повстання Тараса Федоровича

1637 Повстання Павла Бута (Павлюка).

1638 Повстання Гуні та Острияниці.

~~IV. Козацька держава~~

1648—1657 Гетьман Богдан Хмельницький. 1648 початок повстання, 16 травня перемога над поляками на Жовтих Водах, 26 травня під Корсунем, влітку під Пилявцями, у вересні облога Львова і Замостя, 1649 Зборівський мир, 1651 невдача під Берестечком, Білоцерківський пакт, 1652 погром поляків під Батогом, 1654 Переяславська угода (злука з Москвою), 1657 смерть Б. Хмельницького.

1657—1659 Гетьман Іван Виговський, 1658 Гадяцька умова, 1659 розгром москалів під Конотопом.

1659—1663 Юрій Хмельницький.

1663—1665 Павло Тетеря на Лівобережжі.

- 1663—1668 Іван Брюховецький на Правобережжі.
- 1666—1676 Гетьман Петро Дорошенко. Боровся за самостійність і з'єднання України.
- 1667 Андрусівський договір. Польща і Москва поділили поміж себе Україну.
- 1669—1672 Дам'ян Многогрішний.
- 1672—1687 Іван Самойлович.
- 1677—1681 Юрій Хмельницький князем України під протекторатом Туреччини.
- 1687—1709 Гетьман Іван Мазепа. Великий державний муж, підготовляв повне визволення України, однак у вирішному бою під Полтавою 1709 Москва перемогла його та його союзника шведського короля Карла XII.
- 1710—1742 Пилип Орлик, емігр. гетьман.
- 1708—1722 Іван Скоропадський.
- 1727—1734 Данило Апостол.
- 1750—1764 Кирило Розумовський.
- 1764 Катерина II, московська ца-

риця зліквідувала гетьманство,
остаточно окуповуючи Україну.

V. Україна в неволі

- 1768 Коліївщина, повстання проти
Польщі під роводом Залізняка
і Гонти (гайдамаки).
- 1772 Західня Україна (Галичина)
переходить під панування Ав-
стрії.
- 1775 Друге зруйнування Січі.
Прилучення Буковини до Ав-
стрії.
- 1784 Заведено московський лад в
Україні
- 1793 Москва займає Правобереж-
жя.
- 1848 Революція і знесення пан-
щини в Австрії.
- 1861 Формальне знесення кріпац-
тва в Росії.
- 1876 Заборона українського пись-
менства в Росії.
- 1902 Селянські повстання в Ук-
раїні.
- 1905 Перша революція в Росії.
- 1914 25 липня, початок Першої

Світової Війни.

VI. Визвольні змагання

- 1914 Створення частин Українських Січових Стрільців при австрійській армії. 4 серпня створення «Союзу Визволення України».
- 1915 3 травня бій УСС-ів на Маківці.
- 1917 Революція українського волинського полку у Петрограді. 7-го березня створення в Кеві Центральної Ради.
- 1918 22 січня проголошення незалежної Української Народної Республіки в ІV Універсалі. 29 січня бій під Крутами. 9 лютого Берестейський мир із Німеччиною, Австрією та Туреччиною. 29 квітня піднесення українського прапора на Чорноморському флоті. 1 листопада проголошення Західньо-Української Народної Республіки. Головний Отаман Симон Петлюра.

- 1919 22 січня проголошення соборності всіх українських земель у Києві. 16 липня перехід Української Галицької Армії за Збруч, офензива спільних українських армій на Київ і здобуття Столиці 31 серпня.
- 1919 5.12—6.5.1920 I-й Зимовий Похід Армії УНР.
- 1920 Полк. Євген Коновалець засновує Українську Військову Організацію.
- 1921 Договір між Польщею та Росією в Ризі, поділ України між цими двома державами. 8 травня Чехія окупує Карпатську Україну. 21 листопада розстріл 359 українських старшин та вояків під Базаром.
- 1926 25 травня смерть Головного Отамана Симона Петлюри в Парижі, з руки московського агента Шварцбарта.
- 1930 Москва ліквідує підпільні центри СВУ і СУМ в Україні. Великий процес СВУ у Харкові

- (С. Сфремов і тов.). Пацифікація в Західній Україні.
- 1932—1934 Москва організовує штучний голод в Україні для остаточного знищення українського спротиву. 7 мільйонів жертв голодової смерті!
- 1933 Самогубна смерть письменника Миколи Хвильового, що кинув одверто гасло «Геть від Москви!»
- 1934 Смерть історика Михайла Грушевського, кол. Голови Центральної Ради.
- 1934—1937 Масова ліквідація Москвою української інтелігенції в Україні та насильна колективізація укр. селян.
- 1938 23 травня смерть провідника ОУН полк. Е. Коновальця в Роттердамі з руки московського агента.
- 1939 15 березня проголошення самостійности Карпатської України. 16 березня малярська окупація Карпатської України.

- 1939 1 вересня початок 2-ої світової війни. 17 вересня СРСР окупує Західню Україну на основі договору з Німеччиною.
- 1941 22 червня вибух німецько-більшевицької війни і поступенна окупація українських земель німцями.
- 1942 Створення Української Повстанської Армії та початок її масових операцій проти німців і більшовиків.
- 1943 28 квітня створення І. Української Дивізії «Галичина» при німецькій армії. 21 листопада перша конференція поневолених Москвою народів на Волині під охороною військ УПА.
- 1944 16 червня створення Української Головної Визвольної Ради. Окупація України московськими військами. 1 листопада смерть Митрополита графа Андрея Шептицького.
- 1945 26 квітня смерть останнього гетьмана України Павла Скоро-

падського у Німеччині.

1948 16 липня створення Української Національної Ради на Еміграції, продовжувача ідей Державного Центру Української Народної Республіки.

1950 5 березня Смерть ген. Р. Шухевича-Чупринки, б. члена 10 Пластового Куреня «Чорноморці», командира УПА, в бою з большевиками.

1959 15 жовтня смерть Степана Бандери в Мюнхені, б. члена 5 Пластового Куреня «Червона Калина» провідника закордонних частин ОУН.

* * *

Прапоре наш, замай нам в гордій
славі

І золотом та сріблом заблести,
Шляхи нові, могутні, величаві
Бурхливим полетом нам вказуй
ти...

ПРОСТІР І НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Українська етнографічна територія має 938.016 км., на яких живе понад 55 мільйонів населення, з чого 74% українців. Українці займають що до кількості душ 6-е місце серед народів Європи і 2-ге місце серед слов'ян.

Цікаво згадати, що за часів кн. Володимира Великого Київська Держава мала б. 3 мільйони км. простору, за Богдана Хмельницького 300 тис. км. та біля 7 мільйонів населення. Українська Держава 1917 р. мала 630 тис. км., та понад 40 мільйонів населення, а визначений окупаційною Москвою простір Української Советської Соціалістичної Республіки має 596 тис. км. із 40,6 мільйонами населення.

Адміністративно Україна під сучасну пору є поділена на 26 областей та 874 районів.

Важливіші міста України:
(1956)

Київ	(мешканців)	991.000
Харків		877.000
Одеса		607.000
Дніпропетровське		576.000
Львів		387.000
Запорожжя		381.000
Краснодар		234.000
Кривий Ріг		248.000
Симферопіль		178.000
Полтава		129.000
Могилів		106.000
Винниця		105.000

Довжина українських рік

Дніпро	2285 км.
Десна	1727 км.
Донець	1400 км.
Горинь	781 км.
Псьол	661 км.
Сейм	613 км.
Дін	1808 км.
Дністер	1372 км.
Прип'ять	765 км.
Бог	764 км.
Стир	511 км.

ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ

Українська чорноземна смуга охоплює понад 70 мільйонів гектарів поверхні, себто після американської найбільша у світі. Головні культури: пшениця (12 мільй. га), жито (7 мільй. га), ячмінь (4,5 мільй. га); далі йдуть: овес, кукурудза, просо, гречка, картопля, цукровий буряк, льон, коноплі, соняшник, бавовна, тютюн, кормові рослини, городництво із великим числом ярини, садівництво.

Україна розпоряджає великими мінеральними багатствами, що нерозбудовані як слід, чекають свого розвитку у вільній державі.

Донецький Басейн постачає кам'яне вугілля, антрацит, кам'яну сіль, залізну руду і ртуть. Там є заводи важкої залізної промисловости, машинобудівельної, металообробної та хемічної.

Дніпрове Коліно це основа чорної металургії. Залізна руда Кри-

вого Рогу найкраща що до якості та величини запасу. Родовище манганової руди одне із найбільших у світі. Крім того: графіт, сировина до виробу металевих фарб, буре вугілля, каолін.

Приозів'я має величезні поклади залізної руди біля Керчі, нафтові поля на Передкавказзі, горючі гази біля Керчі та Мелітополя.

Підкарпаття дає нафту, горючі гази, звичайну й калієву сіль.

Дніпровий Центральний Район є центром харчової промисловости, в першу чергу цукрової. Крім того в багатьох районах України лежать невикористані поклади вугілля, заліза й інших корисних копалин.

Головно у південних районах розвинуте садівництво та тваринництво. Над більшими ріками і морями є рибна індустрія. Райони лісового господарства мають деревну продукцію, яка постачає папір, целюлозу, деревний шовк, спирт,

деревні вироби і т.п.

Окрім цього на Україні є природні будівельні матеріяли як вапняк, опока та ґраніт.

Металюргічна промисловість, яка по більшості знаходиться в районах де видобувають руду, рівнож знаходиться в окремих містах: як Луганське та Новочеркаськ паротяги, Миколаїв та Севастополь — кораблі, Харків — мотори, турбіни та трактори, Київ, Ростів та Суми — машини сільського господарські.

Хемічна промисловість головно постачає штучні добрива, луґи, соду, мило та рослинні товщі. Харчева промисловість головно переробляє сільсько господарські продукти та цукровий буряк, як рівнож гуральництво постачає спирт.

ГОРИ НА УКРАЇНІ

Карпати — діляться, починаючи від заходу:

на **Низький Бескид** (лемківський); найвища гора Пуста Велика 1061 м.

Високий Бескид (бойківський); найвища гора Стіг 1079 м.

Горгани — найвища гора Близниця 1890 м.

Чорногора — найвища гора Говерля 2058 м.

Кримські гори — Роман Кош 1543 м., Даг — 1524 м.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПОБУДОВА ПЛАСТОВИХ ЧАСТИН ТА З'ЄДНАНЬ

Організаційна побудова та діяльність пластових частин та з'єднань є регульована статутами та правилами поодиноких урядів.

Пластова Організація охоплює своїх членів у чотири окремі улади:

Улад Пластових Новаків (УПН)

дітвора від 7-12 років життя, яких зовуть новаками або новачками. Улад Пластунів Юнаків (УПЮ) юнацтво від 12-18 років життя, яких зовуть юнаками або юначками. Улад Старших Пластунів (УСП) молодь від 18-25 років життя, та Улад Пластунів Сеньборів (УСП).

Всі повищі Улади є охоплені у частини:

УПН — Рій, 6-12 членів, які вибирають з поміж себе роевого.

Гніздо — 2-4 новацькі рої, на чолі якого стоїть гніздовий.

УПЮ — Гурток, 6-12 членів.

Курінь — 2-4 гуртки. Члени юнацького куреня вибирають з поміж себе Курінний та гурткові проводи. На чолі куреня стоїть зв'язковий.

Коли в одній місцевості не має більше роїв або гуртків, щоб створити гніздо або курінь тоді дана частина має назву самостійного роя чи гуртка. До помочі гніздово-

му або зв'язковому є впорядники, які допомагають у виховній праці частин.

УСП та УПС організаційно побудовані подібно до УПЮ, з тим, що на чолі частин стоїть гуртковий або курінний. Коли частини УСП та УПС є екстериторіяльні тоді праця провадиться у формі Осередків Праці.

КІШ

це з'єднання всіх хлоп'ячих або дівочих частин УПН, УПЮ та УСП в одній місцевості та є виховним з'єднанням на чолі якого стоїть кошовий або кошова.

СТАНИЦЯ

в склад неї входять, дівочий, чоловічий Кіш та Осередок Праці УСП одної місцевості. Провід Станіці складається із Станичного, Кошових, Цисаря, Господаря та діловодств відповідно до потреби.

СТАНИЧНА РАДА

завданням якої є перевіряти та доглядати, що діяльність була веде-

на згідно із пластовими засадами, статутом та правильниками.

Станичний Повід та Раду вибирає Станичний Збір, учасниками якого є члени УСП та УПС.

КРАЙОВИЙ ПРОВІД

вибраний на Крайовому З'їзді складається із

1) Крайової Пластової Старшини, в склад якої входить Голова, Крайовий Командант Пластунів, Крайова Командантка Пластунок, Писар, Господар та діловоди відповідно до потреби.

2) Крайова Пластова Рада, якої завданням бути перевірним органом, та Радою Чести.

Всі українські пластові організації у вільному світі є об'єднані у Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО), яка вибирає Головну Пластову Раду та Булаву.

Начальним Пластуном Українського Пластового Руху є Сірій Лев — проф. Северин Левицький.

Дністер

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА
КРЕДИТОВА УСТАНОВА
У ВІКТОРІЇ

приймає ощадності та уділює
позички

СВІЖЕ ПЕЧИВО

завжди

з ПЕКАРНІ

Д. Васенка

15 Percival Street, Preston

JU 6424

Всі континентальні ДЕЛІКАТЕСИ

у великому виборі

знайдете в

Українському підприємстві

М. ПІДГОРОДЕЦЬКОГО

204 Mason St. Newport

ML 1633

Michael's Delicatessen

COBURG MARKET

Вудженини української фірми

Ю. БОЛЮХА

Імпортовані європейські делікатеси, свіже м'ясо, дріб та печиво.
Українська обслуга доставка до дому.

ЧИТАЙТЕ

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ

Двотижневий часопис

«УКРАЇНЕЦЬ В АВСТРАЛІЇ»

який подає цікаві матеріяли зі світу та українського життя.

Адреса: 225 Sydney Rd., Coburg, Vic.

Телефон: 36-7177

УКРАЇНСЬКА ДРУКАРНЯ

Б. ІГНАТОВА

в Мельборні

друкує: книжки, журнали, летючки, картки, запрошення (весільні й інші), та різноманітні комерційні формуляри в українській, англійській та інших мовах.

Виконуємо швидко і якісно.

За інформаціями звертатися:

225 Sydney Rd., Coburg, Vic.

Телефон: 36-7177

НЕ ЗАБУДЬТЕ,
ЩО В НЕГОДІ
ЗАВЖДИ СТАНЕ
ВАМ В ПРИГОДІ

BRIGADE GARAGE

Boronia

72-92260.

Власник Р. ШКАНДРІЙ

ДЕЛІКАТЕСИ

**Власні м'ясні вироби
печиво та імпортовані товари**

завжди

НАЙКРАЩІ

у крамницях

Ю. БОЛЮХ

171 Melrose St.

North Melbourne

FY 2501

33 Leeds St., Footscray

MW 6702